

GIỚI THIỆU MỘT SỐ CÔNG VIÊN BỎ TÚI (POCKET PARK) TIÊU BIỂU

INTRODUCTION OF POCKET PARK AND CASE STUDIES

ThS. KTS. Lê Hoàng Thiên Long
Khoa Kiến trúc - Trường ĐHXD Miền Tây
Email: lehoanthienlong@mtu.edu.vn
Điện thoại: 0766 715 929

Ngày nhận bài: 28/02/2023
Ngày gửi phản biện: 13/03/2023
Ngày chấp nhận đăng: 20/03/2023

Tóm tắt:

Đô thị Việt Nam hiện nay ngày càng phát triển và mật độ dân cư tăng cao, nhưng những không gian xanh trong đô thị rất hạn chế. Tỷ lệ cây xanh hầu như dưới quy chuẩn quy hoạch xây dựng. Mô hình công viên bỏ túi (pocket park) được triển khai trên các nước phát triển cho thấy hiệu quả, đặc biệt ở các khu vực đô thị mật độ cao. Bài viết giới thiệu về mô hình công viên bỏ túi, các lợi ích và một số dự án đã triển khai tiêu biểu. Thông qua đó làm rõ hơn đặc điểm và gợi mở các hướng nghiên cứu liên quan về công viên bỏ túi tại Việt Nam.

Từ khóa: không gian xanh đô thị, công viên bỏ túi, đô thị Việt Nam.

Abstract:

Currently, Vietnam's urban areas are developing, and population density is increasing, but green spaces in urban areas are very limited. The percentage of green land is almost below construction planning standards. The model of pocket park (pocket park) deployed in developed countries has shown effectiveness, especially in high-density urban areas. This article introduces the pocket park model, its benefits and typical case studies. Thereby clarifying the characteristics and suggesting relevant research directions on pocket parks in Vietnam.

Keywords: urban green space, pocket park, Vietnam's urban areas.

1. Giới thiệu về công viên bỏ túi

Theo Hiệp hội Công viên & Giải trí Quốc gia Hoa Kỳ - NRPA [1], công viên bỏ túi là một không gian ngoài trời nhỏ, thường không quá $\frac{1}{4}$ mẫu Anh, thường nằm trong khu đô thị được bao quanh bởi các tòa nhà thương mại hoặc nhà ở trên những lô đất nhỏ có ít chỗ cho người để tụ tập, thư giãn, hoặc tận hưởng không gian ngoài trời.

Công viên bỏ túi được tạo ra trong khu đô thị nhằm tăng cường cây xanh và không gian mở, giải quyết các vấn đề về thiếu không gian xanh tại các khu vực đông đúc và quy hoạch hẹp. Thường được xây dựng trên các mảnh đất nhỏ hoặc những khu đất trống nhỏ giữa các tòa nhà, hoặc trên những vỉa hè hay đường phố nhỏ với nhiều loại cây cối, hoa, bãi cỏ, ghế, bàn, đài phun nước và các tiện ích khác để người dân thư giãn và tận hưởng không gian xanh [2].

2. Một số dự án công viên bỏ túi tiêu biểu

2.1. Paley Park, New York, Hoa Kỳ

Paley Park là một công viên bỏ túi ở Manhattan, Thành phố New York. Được thiết kế bởi công ty kiến trúc cảnh quan của Zion Breen Richardson Associates, và sử dụng từ tháng 2 năm 1967 [3]. Thiết kế của Paley Park được tập trung vào việc tạo ra một không gian xanh nhỏ, mang lại cảm giác thoải mái và thư giãn cho cộng đồng, đặc biệt là trong một khu vực đô thị đông đúc như Manhattan, New York.

Hình 1. Bản thiết kế ban đầu của Paley Park
(Nguồn: Watercubedesign.it)

Khu vườn có diện tích 372 m² và được bao quanh bởi những bức tường cao được làm bằng đá granite màu xám, tạo ra một không gian riêng tư và bình yên giữa sự ồn ào của thành phố. Khu vườn này có một đài phun nước ở giữa, tạo ra âm thanh và không khí mát mẻ. Đài phun nước này cũng giúp làm giảm nhiệt độ của khu vườn trong những ngày nắng nóng.

Hình 2. Cảnh quan Paley Park với đài phun nước ở trung tâm (Nguồn: Watercubedesign.it)

Ngoài ra, Paley Park còn có nhiều cây xanh, bãi cỏ và các tiện ích khác để người dân có thể thư giãn và tận hưởng không gian xanh giữa sự ồn ào của thành phố. Các bàn và ghế được thiết kế chắc chắn và thoải mái để người dân có thể ngồi nghỉ ngơi hoặc ăn uống. Với thiết kế nhỏ gọn và tinh tế, Paley Park được coi là một ví dụ tuyệt vời về cách sử dụng một không gian nhỏ để tạo ra một pocket park đẹp và hữu ích cho cộng đồng.

2.2. Khu vườn số 120, London, Anh

Hình 3. Vị trí của Garden at 120 trên tầng mái (Nguồn: Frosts Landscape)

Garden at 120 là một công viên bỏ túi nằm trên tầng 15 của một tòa nhà cao tầng tại trung tâm thành phố London, Anh. Khu vườn có diện tích khoảng 8.000 feet vuông (tương đương 743 mét vuông) và được thiết kế bởi công ty kiến trúc Foster + Partners. Thiết kế của Garden at 120 mang phong cách hiện đại và tối giản với các yếu tố sau:

- **Cây xanh:** Khu vườn được trang trí với nhiều cây xanh, tạo ra không gian xanh mát và thư giãn giữa lòng đô thị. Các loại cây được chọn phù hợp với khí hậu của London và có khả năng chịu được sự cách ly và gió.
- **Đài phun nước:** Trung tâm của khu

vườn là một đài phun nước tròn. Đài phun nước này có thể được điều chỉnh để tạo ra các hiệu ứng khác nhau và là điểm nhấn thu hút sự chú ý của khách tham quan.

- **Đường đi và bàn ghế:** Khu vườn có các đường đi bằng đá và các bàn ghế để người dân có thể tản bộ và nghỉ ngơi.

- **Đèn chiếu sáng:** Khu vườn được chiếu sáng bằng đèn LED trắng để tạo ra không gian đẹp và an toàn vào ban đêm.

- **Kiến trúc và tầm nhìn:** Từ khu vườn, khách tham quan có thể nhìn thấy các tòa nhà nổi tiếng của London như The Shard và The Gherkin. Thiết kế của Garden at 120 cũng tích hợp một số yếu tố kiến trúc như các bức tường thạch cao và nhôm và kính.

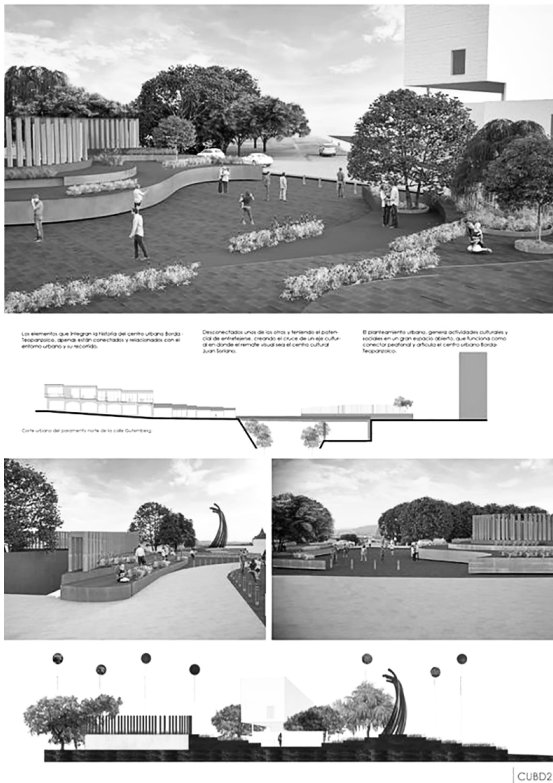

Hình 4. Tầm nhìn từ Garden at 120 và không gian xanh bên trong công viên (Nguồn: Frosts Landscape)

2.3. Parque Juan Soriano, Condesa, Mexico

Parque Juan Soriano là một công viên bỏ túi thuộc khu vực Condesa của Mexico City. Công viên được đặt tên theo một nghệ sĩ điêu khắc Mexico nổi tiếng và được thiết kế bởi kiến trúc sư Mario Schetman. Parque Juan Soriano có diện tích khoảng 1,4 hecta và được chia thành nhiều khu vực khác nhau. Tại đây, người ta có thể tìm thấy các khu vườn, hồ nước, khu vực cho trẻ em chơi đùa và các địa điểm để nghỉ ngơi. Công viên cũng có nhiều đường đi bộ và khu vực ngồi nghỉ, tạo ra một không gian thư giãn và yên tĩnh giữa khu đô thị ồn ào.

NODO CENTRO URBANO BORDA - TEOPANZOLCO

Hình 5. Thiết kế của công viên Parque Juan Soriano (Nguồn: Enrique Sánchez)

Thiết kế của Parque Juan Soriano được lấy cảm hứng từ các khu vườn truyền thống của Mexico, sử dụng các loại cây cảnh và hoa văn phong phú của vùng nhiệt đới. Công viên được thiết kế với sự chú trọng đến việc sử dụng các vật liệu tái chế và kỹ thuật xây dựng xanh để giảm thiểu tác động đến môi trường. Ngoài ra, công viên còn có một bức tường nhỏ được trang trí bởi các bức tranh điêu khắc của Juan Soriano, tạo ra một không gian nghệ thuật và tôn vinh nghệ thuật của Mexico.

Hình 6. Các hoạt động cộng đồng được tổ chức tại công viên Parque Juan Soriano (Nguồn: Enrique Sánchez)

3. Lợi ích của công viên bỏ túi

Công viên bỏ túi là không gian mở đô thị ở quy mô nhỏ và cung cấp một môi trường an toàn và hấp dẫn cho cộng đồng xung quanh. Chúng cũng đáp ứng nhiều nhu cầu và chức năng khác nhau, bao gồm: không gian tổ chức sự kiện nhỏ, khu vui chơi cho trẻ em, không gian thư giãn hoặc gặp gỡ bạn bè, nghỉ trưa, v.v. Thông qua các công viên bỏ túi tiêu biểu, nghiên cứu xác định các lợi ích mang lại như sau:

- Tạo không gian xanh trong khu đô thị: là một giải pháp tiết kiệm chi phí để tạo

ra không gian xanh tại các khu đô thị với diện tích hạn chế. Những khu vườn nhỏ này giúp làm dịu cảnh quan đô thị, giảm nhiệt độ và ô nhiễm không khí.

- Tăng cường sinh khí và đa dạng sinh học: Với việc trồng cây cối và hoa màu khác nhau, từ đó giúp tăng cường sinh khí, đa dạng sinh học và cải thiện chất lượng không khí trong khu vực đó.

- Tạo nơi gặp gỡ và giải trí cho cộng đồng: là một không gian tiện nghi để người dân có thể gặp gỡ, nghỉ ngơi và giải trí. Các khu vực này còn có thể được sử dụng để tổ chức các hoạt động như trò chơi, tập thể dục, yoga và nhiều hoạt động khác.

- Nâng cao giá trị bất động sản: công viên bỏ túi làm cho khu vực đó trở nên hấp dẫn hơn đối với các cư dân và du khách, từ đó có thể làm tăng giá trị bất động sản của khu vực xung quanh.

- Tạo ra nhiều cơ hội kinh doanh: có thể

tạo ra nhiều cơ hội kinh doanh cho các doanh nghiệp địa phương như nhà hàng, quán cà phê, cửa hàng hoa, cửa hàng vật nuôi, cửa hàng sách và các hoạt động kinh doanh khác.

4. Kết luận

Các dự án công viên bỏ túi nêu trên cho thấy sự đa dạng lợi ích mang lại của không gian xanh trong các khu vực mật độ cao của đô thị. Với các quy mô, vị trí, ý tưởng thiết kế khác nhau, công viên bỏ túi có thể được triển khai một cách đa dạng, nhằm thích nghi với đặc điểm khác nhau trong đô thị. Tại Việt Nam, để triển khai mô hình công viên bỏ túi hiệu quả, cần xem xét rà soát các quy định diện tích công viên tối thiểu, lồng ghép công viên bỏ túi trong các quy hoạch phân khu, quy hoạch chi tiết xây dựng đô thị, góp phần tạo lập không gian công cộng xanh, gắn kết cộng đồng và phát triển đô thị bền vững.

Tài liệu tham khảo

- [1] Alison Blake, Pocket Parks, Washington: National Recreation and Park Association, 2010.
- [2] Seymour Jr., Whitney North, "Small Urban Spaces: The Philosophy, Design, Sociology and Politics of Vest-Pocket Parks and Other Small Urban Spaces," *New York University Press*, 1969.
- [3] Maurice Carroll, "Paley Park: A Corner of Quiet Delights Amid City's Bustle; 53d St. Haven Has Something for Everyone," *The New York Times*, 2010.